

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 869
van **GWENNY DE VROE**
datum: 15 juli 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Plastic draagtassen voor eenmalig gebruik - Federaal verbod

Op 8 juli 2020 keurde de federale Kamercommissie Klimaat en Energie een gedeeltelijke omzetting van de Europese Single-Use Plastics (SUP)-richtlijn goed. Het gaat dan onder meer over een verbod op eenmalige plastics zoals plastic wattenstaafjes en plastic rietjes.

Tegelijkertijd keurde dat wetsvoorstel ook nog het verbod op het in de handel brengen van eenmalige plastic draagtassen goed. Dat terwijl de verschillende gewesten zelf al een Europese richtlijn 2015/720 hadden omgezet die streeft naar een vermindering van het verbruik van die plastic draagtassen. Zo is het sinds kort in Vlaanderen enkel nog mogelijk om lichte plastic draagtassen (15-50 micron) aan de kassa te verkrijgen tegen betaling. De zeer lichte plastic draagtassen (<15 micron) zijn wel nog toegelaten. In Wallonië en Brussel gaat men hierin verder en verbiedt zowel de lichte als zeer lichte plastic draagtassen.

De goedkeuring van het federale wetsvoorstel dreigt aldus de Vlaamse regelgeving te doorkruisen. Dat had de Vlaamse Regering in februari, alvorens de eerste stemming van het wetsvoorstel, ook al in een advies aangegeven.

Alvorens het wetsvoorstel in de federale plenaire vergadering gestemd kan worden, dient het nu eerst ter notificatie naar de Europese Commissie te worden gestuurd.

1.
 - a) Hoe staat de minister tegenover het goedgekeurde federale wetsvoorstel?
 - b) In welke mate doorkruist dit volgens haar de gewestelijke bevoegdheden?
 - c) Welke stappen zal zij eventueel ondernemen?
2.
 - a) Wat is de stand van zaken inzake de gewestelijke omzetting van de SUP-richtlijn?
 - b) Hoe verloopt de coördinatie met de andere gewesten en de federale overheid?
 - c) Welke verduidelijkingen dient de minister nog te verkrijgen vanuit de Europese Commissie?

ANTWOORD

op vraag nr. 869 van 15 juli 2020

van **GWENNY DE VROE**

1. De federale overheid is bevoegd voor productnormering. Zij kan het op de markt brengen van bepaalde producten verbieden. De Vlaamse overheid kan het gebruik van bepaalde producten aan regels onderwerpen, eens ze op de markt gebracht zijn.

Indien het federale parlement het wetsvoorstel goedkeurt, heeft dit als gevolg dat het verboden is plastic draagtassen voor eenmalig gebruik met een dikte van minder dan 50 micron in de handel te brengen, mits een aantal uitzonderingen.

De Vlaamse overheid heeft al eerder het gratis aanbieden van plastic draagtassen met een dikte van tussen 15 en 50 micron verboden. Tot op heden ontbreekt er een federale wet om aan deze richtlijn te voldoen. De gewesten hebben ondertussen dus al binnen hun eigen bevoegdheden de nodige initiatieven genomen. Ik stel vast dat winkels als gevolg daarvan steeds minder eenmalige plastic draagtassen aanbieden. Dit is het effect dat we beoogden: het gebruik van eenmalige plastic draagtassen verminderen. De meest recente cijfers van IVC geven aan dat we nu al ruim onder een verbruik zitten van 40 eenmalige plastic draagtassen per persoon per jaar. Dit is het doel dat Europa heeft vooropgesteld voor 2025. We zitten daar dus nu al ruim onder.

Het federale wetsvoorstel voorziet weliswaar enkele uitzonderingen. Zo mogen eenmalige plastic draagtassen die thuis composteerbaar zijn en een minimaal gehalte aan biogebaseerde materialen bevatten wel nog in de handel gebracht worden. Voor dit soort draagtassen blijft het in Vlaanderen dus wel verboden om die gratis aan te bieden. Het blijven immers eenmalige draagtassen die we liever vervangen zien door herbruikbare tassen. Dergelijke eenmalige composteerbare zakken scoren immers ook niet zo goed op milieuvlak. Ze kunnen niet in de pmd-zak omdat ze het recyclageproces verstoren. VLACO en OVAM raden ook af dergelijke zakjes thuis te composteren, omdat ze toch niet gemakkelijk composteerbaar zijn en geen toegevoegde waarde bieden aan de kwaliteit van de compost. Industriële installaties die gft verwerken bevatten zeven die folies en zakken wegzeven om de kwaliteit van de compost te kunnen garanderen. Dit heeft als gevolg dat dergelijke zakken als residu worden afgevoerd voor verbranding. Daarom raden we het gebruik van dergelijke zakken enkel aan voor de inzameling van gft-afval als daarmee meer gft gescheiden kan worden ingezameld.

Ik kan dus alleen maar akte nemen van het voorstel van de federale overheid. De Vlaamse regels blijven ondertussen vanzelfsprekend gelden.

2. Binnenkort agendeer ik een voorontwerp van materialendecreet op de Vlaamse regering die een regeling bevat voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor producenten die producten op de markt brengen die in het zwerfvuil terechtkomen. Met die decreetwijziging wordt de juridische basis gelegd om zwerfvuilkosten door te rekenen aan producenten vanaf 2023. Dit is één van de vereisten van de SUP-richtlijn.

Daarnaast lopen er gesprekken met de andere gewesten over het afsluiten van een interregionaal akkoord over uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Producenten brengen producten op een Belgische markt. Sommige producten die in Vlaanderen afval worden, komen van producenten die in een ander gewest zijn gevestigd. Daarom willen we een aantal minimale afspraken vastleggen met de andere gewesten om de handhaving van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid gemakkelijker te maken.

De SUP-richtlijn voorziet de invoering van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor vistuig. Dit zal via Vlarema geregeld worden. De OVAM is bezig met de uitwerking van de nodige bepalingen en voert daarover overleg met de sector.

Voor wat betreft de wegwerpbekers, hebben wij als Vlaamse overheid al initiatieven genomen om het gebruik ervan te reglementeren op evenementen en bij overheidsdiensten.

Ondertussen is Europa bezig met de uitwerking van richtsnoeren voor de berekening van zwerfvuilkosten. De OVAM verricht tegelijkertijd ook studies en pleegt daarvoor overleg met de Europese Commissie. Dit heeft als voordeel dat het studiewerk dat op Vlaams niveau gebeurt, kan gebruikt worden ter ondersteuning van de Europese richtsnoeren. Omgekeerd, hebben we zo ook meer zekerheid dat wat we in Vlaanderen uitwerken, samengaat met wat op Europees niveau wordt uitgewerkt.

Europa werkt ook aan richtsnoeren voor de berekening van inzamel- en recyclingpercentages voor plastic flessen. Deze zullen wij ook gebruiken als handleiding voor de berekening van de 90% doelstelling voor de inzameling en recyclage van drankverpakkingen die is vastgelegd in de erkenning van Fost Plus.